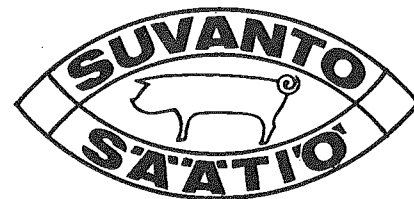

SUVANNON SEUTU

SUVANNON
YMPÄRISTÖN
KOTISEUTU-
LEHTI • Julkaisija

N:o 1 1974
HELMIKUU

Sakkolalaisille urheilijoille jaettiin Sakkola-viirejä: Veikko Karvonen kiittää Suvanto-säätiön edustajia Yrjö Raaskaa ja Jalmar Naskalia huomaavaisuudesta.

Valot suunnan antajina

Talven merkkien näyttäytymisen jo syksyn alkupuolella tuntuu sykkähdettävän pelottavalta. On kylmää. Yöt pitenevät ja pimenevät. Luonnon valot vähenevät; harmaata on kaikkialla. Me tarvitsemme valoa, suuntavaloa, muuten emme voi toimittaa päivän askareitamme. Suuntavalon tarve on suurin ja tärkein liikuttaessa avomerellä kesälläkin, mutta ennenkaikkea talvimerenkulun aikana. Entistä tärkeämmäksi käy valon tarve, kun purjehdimme merellä pimeässä myrskyssä ja sumussa. Näitten edellämäinittujen tekijöiden esiintyessä yhdessä tekevät ne merellä liikkumisen suorastaan hengenvaaralliseksi. Laiva ja pienikin vene tarvitsee suuntavaloja liikkuessaan turvallisesti karikoitten lomitse päästäkseen määrätseen.

Ei riitä, että ympärillämme on suuntavaloja, meillä täytyy olla valojen tulkitsija. Vain aluksen henkilökunta osaa tulkita valojen merkityksen suunnantajana. Oikeasta suunnasta vastaa aluksen kapteeni. Häneen me luotamme. Väärä tulkinta saattaa viedä armottomasti tuhoon, kuolemaan.

Pimeällä on siis suunnattava aluksen kulku tiettyyn kiintopisteseen. Sellaiseksi ei voida valita liikkuvaa tai heiluvaa merkkivaloa. Toisten laivojen valot eivät kelpaa merkeiksi. Niiden valot voivat olla vuoroin korkealla aallon harjalla ja taas syvällä aallon pohjalla. Suunta on siis valittava kiinteitten maamerkkien majakoiden mukaan. Nämä merkit ovat pysyviä, niihin voidaan luottaa, niitä voidaan pitää johtotähtenä.

Näin on tunteittemmekin laita. Tunteemme ja kokemuksemme ovat petollisia, mutta Jumalan sanan valo on kirkas ja pysyvä, johon voi suunnata laivansa keulan tietoisena siitä, että suunta on oikea ja vie tavoitteeseen. Mutta tavoitteeseen pääsemisellä on omat ehtonsa, jotka meidän on hyväksyttävä. Kautta vuosituhansien on ihmisten nimillä ollut suuri merkitys. Toiset nimet tuovat esille ennennäkemättömän loiston, toiset taas kukistumisen ja kurjuuden. Kaksituhatta vuotta sitten ensimmäinen joulu merkitsi Jumalan nimen tuloa maailman tietoisuuteen. Jeesus-nimi on ollut sen jälkeen kiitetty, kiistelty ja hyl-

jätty. Nykyihmisen nimen ja valan ylistysaikana, on kristinuskon tulossa yhä enemmän ajankohtaiseksi. Siellä missä on ahdistusta se merkitsee toivonsädetä. Tiedämme, että kristinuskon aikamme kokee myös kielteisiä asenteita. Me, jotka tässä maassa tuudittaudumme siihen uskoon, että kristillisyydellä on vankka asema ja että se kuuluu itsenäisen Suomen perinteiseen kuvaan, saamme nyt hämmästellessä varsin kiivaita hyökkäyksiä, joita on tehty kirkkoa ja kristinuskoa vastaan. Uskonnotuntejakin halutaan vähentää kouluissa ja väheksyä sitä arkielämässä. Voimme vain todeta, että kristinuskon ei ole suosittu nykyajan. Me, jotka näemme kristinuskossa koossapitävän voiman ja perustan elämiselle on pidettävä pääasiana sitä, ettei kristinuskon ole aate, joka ajan virrassa voitaisiin pyyhkiä kokonaan pois, vaan että kristinuskon tuo sanoman joulun Herrasta, elävästä persoonasta, johtotähdessä ja valosta johon laivamme keulan voimme turvallisesti suunnata.

Hyvää ja rauhallista alkanutta vuotta.
Riihimäen Eino

Kalevankankaan sankarihaudalla pidetty puhe

Aseveljet, kun olemme kokoontuneet tälle sankarihaudalle, muistuttaa tämä meitä siitä tosiasiasta, että vapaus on väkevä voima. Itsenäisyyden ja kansallisen vapauden saamiseksi monet kansat ovat paljon saaneet tehdä työtä, antaa urheja, niin myös meidän kansamme. Maatamme on hallittu vuosisatoja Ruotsin kautta ja vuosisatoja myös Venäjän taholta. Itsenäisyytemme on vielä nuori, mutta me tunnemme sen kalliina Jumalan lahjana.

Vapauden säilyttäminen ja turvaaminen vaatii jatkuvaa valpautta ja valmiina olemista, sen puolustamista ja turvaamista.

Er P 6:n aseveljet, rintamasotilaat! Seisoessamme täällä paikalla, palautuu mieliimme talvisodan aikainen asevelihenki, jota voisi tulkita sanoin: — Vapaus on väkevä voima. Se vei tekoihin joita vain harvalla kansalla on puolustaes- saan kansallista vapautta ja itsenäisyyttä. Mekin saimme olla mukana tässä kalliissa palvelustehtävässä johon meidät oli maan hallituksen taholta kutsuttu.

Vuosikymmenien takaa palautuvat meille mieleen rakkaat kotiseudut ja paikannimet jotka puhuvat voimakasta kieltä. Mainitsen muutaman: — Rautu, Taipale, Vuosalmi ja Kelja.

Vapauden väkevä voima vei tekoihin isänmaan puolesta. Te aseveljet jotka lepäätte sankariristien alla annoitte kalleimman uhrin isänmaan vapauden puolesta. Me aseveljet kunnioitamme teidän työtänne. Se oli meille silloin voimakas esimerkki ja kehoitus jatkaa siitä, missä teidän kätenne olivat väsähtäneet.

Teimme silloin sen minkä voimme rakkaan isänmaan parhaaksi. Teidän rohkeat tekonne ja uhrinne ovat meitä velvoittaneet elämään vapauden arvoista elämää aina tänne asti. — Emme häpeä olla suomalaisia, emme pyytele anteeksi, että olemme vapauden voiman vetäminä ase kädessä olleet

maatamme puolustamassa. Vuosikymmenien takaa kokoontuessamme asevelijuhlaan Keljan taistelujen päivänä puhuu omaa kieltään: — Vapaus on väkevä voima yhdistämään Suomen kansan yhteen. Se yhdistää myös aseveljet voimalla, jota ei voi selittää, se voidaan vain elää.

Eero Kuisma

Hoitamaton hauta

HOITAMATON HAUTA
TAKAA VUOSIEN...
OLEN PYSÄHTYNYT
REUNALLE SEN.

KELTAKUKKA NOJAA
KIVEEN HARMAJAAN...
LUONTO ITSE TULI
HAUTAA HOITAMAAN.

KUMMUN ALTA KOIVU
YLÖS NOSTAA PÄÄN.
— YKSINÄNI SEISON,
MIETTEISIINI JÄÄN.

HARMAA KIVI KERTOO
MYKKÄÄ TARINAA.
SITÄ EHKÄ KOSKAAN
TIETOONI EN SAA.

ELSA TUOKKO

Jukka Niemi

Vesilahti

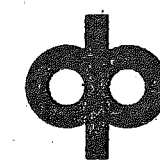
PÄÄMYYMÄLÄMME

ja

MYYMÄLÄAUTOMME

PALVELEVAT TEITÄ

MAASEUTUVÄKI

Lempäälän-Viialan Osuuspankki

Viisi palveluvalmista konttoriamme: Lempäälässä, Viialassa, Kuljussa, Sääksjärvellä ja Säijässä ovat käytettävissänne varoja sijoittaessanne, edullisesti, myöskin tarvittaessanne luottoa tarpeisiinne.

Kääntykää luottamuksellisesti puoleemme kaikissa raha-asioissanne.

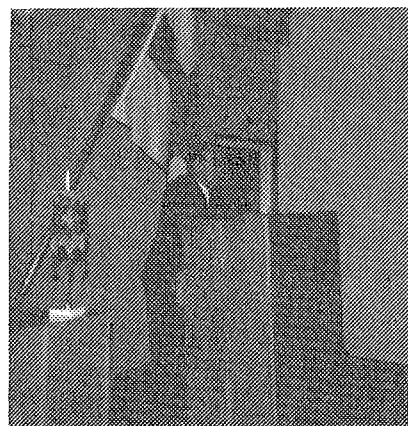
Er P 6:n asevelijuhla Tampereella

ErP 6:n aseveljet kokoontuivat jälleen Keljan taistelun vuosipäivänä asevelijuhlaansa Tampereella.

Kalevankankaan sankarihaudalla käytiin kunnianosoituksella, jossa puhui Eero Kuisma. Puhe on toisaalla lehden tässä numerossa. Armas Lähteenkorva, Juho Haapsaari ja Onni Leppänen suorittivat seppeleenlaskun sankarihaudalle.

Asevelijuhlan aloitti Hämeenlinnan varuskuntasoihtokunta, johtajana mus.kapt. Tapio Tsokkinen, soittamalla "Vanhat toverit". Kuulijoina oli lähes kaksisataa aseveljeä.

Tervehdyssanoissaan everstil. Heikki Virtanen käsitteli seuraavia ajatuksia: — Olemme kokoon-tuneet vuodesta 1940 alkaen, ensimmäisestä kokoontumisesta on siis jo kulunut 33 vuotta. — Mitä se on ollut ja on mahdollista, vaikka aseveljet asuvat "Hangosta aina Rovaniemelle" saakka?...

Eversti Virtanen puhuu jämerää tekstiä.

Hän vastasi tähän ajatukseensa: — Karjalainen pataljoona, sen suomalais-kansallinen henki ErP 6:ssa oli imeisesti tavallista parempi asevelihenki, "meidän oman pataljoonan henki". Se kesti kaikkien kovimmissakin paikoissa, kun saimme taistella omalla kotiseudulla.

Miksi sitten kokoonnumme näihin asevelijuhliin? Tapaamaan

toisiamme... Yhteiset kohtalot ja siis yhteiset muistot. Hakemaan uskonvahvistusta maanpuolustustahdon ja isänmaallisen hengen ylläpitämiseksi ja siirtämiseksi edelleen seuraaville sukupolville.

Meidän on torjuttava se kylvön vaikutus jolla esi-isien työt ja perityt arvot tallataan, historiaa väärennetään... Oman maan ja kansalaisten mustamaalaus — omien saavutusten vähättely...

Aseveljet! Kuulkaamme mitä sanoo eversti Halsti. — Säilyttäkäämme talvisodan henki! Älkää menettäkö uskoamme isänmaan tulevaisuuteen. Tämä maa ei koskaan sortua saa!

Mieskuorolaulua esitti Tampereen Invalidikuoro joht. Tauno Sola. Juho Haapsaari lausui runoja. Soittokunta viihdytti torvimusiikilla. Pidettiin asevelikokous. Ilallinen nautittiin ja seurustelu jatkui myöhään iltaan "meidän pataljoonan hengessä".

V. P.

Urheilumuistoja verestettiin Suvanto-säätiön tilaisuudessa

Yhteisen tutustumistilaisuuden kaikenikäisille sakkolalaisille urheilijoille järjesti Suvanto-säätiö marraskuussa Tampereella. Tilaisuuteen saapui lukuisa joukko sakkolaissukuisia urheilijoita. Onhan meitä kyläkilpailijoista aina maailmanmestareihin saakka, kaikki "urheilu-arvot" aivan omasta takaa.

Suvanto-säätiön hallituksen pj. Yrjö Raaska toivotti vieraat tervetulleeksi. Hän kertoi Sakkolan Jäntevän, seuraa ei ole vielä virallisesti lopetettu, täyttävän 60

vuotta, vaikka tilaisuuden järjestäminen osuikin vain aivan sattumalta tähän vuoteen.

Tilaisuudessa laulettiin yhteisesti useita lauluja, säestäjänä Yrjö Nuora.

SVL:n Hämeen piirin toiminnan johtaja Pekka Syrjänen toi tilaisuuteen Hämeen piirin tervehdysten ja kertoi Sakkolan osuudesta urheiluelämässä. Taipaleen korsusta Sisä-Suomeen kulkeutunut entisen Vilakkalan kyläjoukkueen voittaja "Sakkolan sarvi" on ollut kiertopalkintona maalaisseurojen

välillä Hämeen viestissä, päätyneet jo lopullisesti Oriveden Ponnistuksen palkintokaappiin. Toiminnan johtaja Pekka Syrjänen toivoi Suvanto-säätiön lahjoittavan uuden kiertopalkinnon Hämeen viestiin maalaisseurojen väliseksi kiertopalkinnoksi.

SVL:n Hämeen piirille ojennettiin Sakkola-viiri. Samoin on viiri myönnetty seuraaville: Moniottelija Manu Pitkäselle, edustaa vanhinta sakkolalaista urheilijapolvea. Keski-ikäisten viirin saavat Euroopan mestari, olympia pronssin voittaja, maratoonari Veikko Karvonen ja 8-kertainen Suomen mestari ja kiekonheiton ennätysmies Pentti Repo. Nykyurheilijain edustajana saa viirin Suomen mestari,

Tasamaan kaudella kilpahiihdon alkaneet kilpaveljet tapasivat jälleen säätiön järjestämässä tilaisuudessa.

kuulantyyöntäjä Arja Patja. Viirin saaneista oli paikalla vain Veikko Karvonen.

Veikko kertoi aktiivialkojensa tapahtumista kilparadoilla. Hän on kilpaillut monissa Euroopan maissa, Japanissa, Australiassa ja Amerikan mantereella. Raskain kilpailu kertomansa mukaan oli Melbournen maraton, olihan hellettä varjossa 35 astetta C. Tämän maratonin rasitus piti pojan vuoteessa viisi vuorokautta kilpailun jälkeen, vaikka pronssia tulikin. Voittaessaan Euroopan mestaruuden, hän kertoi "hypänneensä ilmaan" kun naapurin poika, oli hiukan edellä, kääntyi juoksuradalle saavuttuaan väärään suuntaan ja jäi näin kolmanneksi. Maaliin ensimmäiseksi rehellisesti saapunut on aina voittaja!

Veikko kertoi nykyisillä maratoonareilla olevan häneen verrattuna paljon paremman perusnopeuden, heillä on yli puolimatkan varaa juosta puolella vauhdilla, kun hänen piti päästää täysillä alkumetreistä saakka.

Paavo Nurmen siunaustilaisuudessa hän tapasi kultamitalimies Lasse Virenin ja keskustelun tuloksena uskoo vakavasti Virenin olevan jälleen kovaa purtavaa ensi kesän Euroopan mestaruuskilpailussa.

Hän kertoi myös, ettei hänellä ole mitään urheilua vastaan vaik-

ka aktiivikausi päättyikin kertaheitolla Bostonin maratonin neljänteen sijaan. — Aloittaisin mielelläni kaikki uudelleen, mutta harjoittelisin aivan toisin kuin silloin opetettiin! Siitä huolimatta, että hän oli ensimmäinen suomalainen urheilija joka kävi säännöllisesti lääkärin testattavana. Nythän lää-

MUSTOJEN ALBUMISTA

Aukaisin tämän muistojen albumin jo ennen joulua, mutta jostain syystä komsepti jäi puhtaaksikirjoittamatta. Muistelin siinä mm. joulua jolloin pukki toi minulle kauniin villamyssyn, kirkkaat, iloiset värit ja iso tupsu toisella korvalla. Samana jouluna joutuivat naapurini isot pojat, Lauri ja Yrjö, pukin kanssa neuvotteluun, kun olivat aikaisemmin ajatelleet ääneen ettei pukkia ole olemassa. Silläkin se asia kuitenkin sitten selvisi kun vastahakoisesti tietenkin myönsivät olevansa väärässä. Arvi kyllä kiitti ja kumarsi syvään ilman epäilyksiä. Mahtoi pukkia hymyilyttää ulos päästyään, todettuaan itsensä Tenkasen Albertiksi.

Muistan tapauksen, kun Juhoenoni valjasti hevosta "pekureen" eteen, hevosta jolla oli ajettu vasta hyvin vähän, opetettiin aikuisen hevosen asioita. Minä siinä yritin

kintätestit ovat aivan tavallisia jokaiselle huippu-urheilijalle Suomessa.

Tekn. Heino Kurikka esitti sakkolalaisista urheilijoista kirjoittamansa kronikan. Arvi Nuora lausui runon ja kiitti Suvannon Seutua kolmen kylän urheiluottelun muistelusta, jossa hänkin oli mukana.

Uosukaisen Helmi ei ollut mikään kuokkavieras pidoissa: Hän on NUORENA TYTTÖNÄ voittanut hiihdossa villamyssyn ja kahvimyllyn.

Lopuksi tarjosi Suvanto-säätiö runsaan aterian. Ruokaa oli varattu lukuisammallekin joukolle, mutta hyvin näinkin, olihan osanottajia Turusta Hämeenlinnan kautta Saarijärvelle saakka.

V. P.

olla reen välittömässä läheisyydessä, mieli kun teki mukaan, matkakin kun oli niin jännittävään paikkaan kuin Koppasen pajalle Luperikkalaan. Ahjo ja kaikki ne salaperäiset tuliset esineet siellä hämärässä huoneessa, ajattelin itseseni. Juho-eno oli laittanut rekeen tavarat jotka olivat pajalle menossa, kuitenkin jotain oli vielä haettava ja lähtiessään sitä hakemaan hän varoitti minua koskemasta ohjaksia. Enkä minä koskettanutkaan, en käsin, mutta jalkani hipaisi ihan vähäisen ohjakseen ja silloin sitä mentiin!... Siihen jäin minä odottamaan seurauskoita kova pelko ja hätä mielessä.

Sinne meni hevonen ja reki kylään meneville kujasille. Tavarat tippuivat vähitellen hangelle, muistelen että "samovaarikin" olisi ollut siinä saunan kaarteessa.

Sinä talvena oli paljon lunta ja

RIPPIKOULU

Oli vuosi 1918 syksyllä, oli poika jo siinä iässä, että on mentävä rippikouluun, eikä siinä muuta ollut kuin lähteä vaan ja evästä rep-puun. Riiskalaisten piti käydä kou-lua eväiden kanssa ja koko viikon jaksoina. Niin nytkin äitini laittoi eväitä viikoksi, mutta kuinka kä-vikään, tulin kotiin jo keskiviik-kona.

Asia oli niin, että maanantaina kävimme pastori Vikmanin luona ilmoittautumassa. Meitä oli Riis-kan poikia pitkälti toistakymmen-tä, samoin oli myös tyttöjä mei-dän kylästä paljon, mutta tyttöjä opetti rovasti Elenius pitäjäntu-vassa. Poikien koulu oli pienessä

pappilassa lähellä Suvannon ran-taa.

Olimme koulussa tiistaina. Sen jälkeen tuli ikävää sillä Vikman lopetti koulun niin aikaisin, että me ehdimme pitäjäntuvalle vielä, kun rovasti Elenius piti koulua ty-töille. Niinkuin aina senikäiset ih-miset ovat vielä lapsenkengissä ja niin nytkin. Meillä oli olevinaan hauskaa siinä pitäjäntuvan eteises-sä. Ovessa oli semmoinen pieni rei-kä, josta pistimme kirjelappusia tytöille. Ja kun rovasti oli vähän huonokuuloinen ja syventynyt ope-tukseen, niin rohkeimmat tytöt tu-lvat ulos, mutta viimein rovasti sai selville, että jotain on tekeillä

ja niin hän tuli myös katsomaan. Eihän kaikki pojat ehtineet kar-kuun, joten hän tapasi yhden kiin-ni ja siinä rytäkässä he vierivät rappusia alas ja poika pääsi kar-kuun.

Mutta mitä tapahtui aamulla, kun menimme pappilaan ja aamu-rukoukseen? Niitä pidettäessä tun-tui kuin jotain erikoista olisi tu-lossa. Alkoi kova kuulustelu. Ku-kaan pojista ei tietänyt asiasta mitään. Silti rovasti Elenius oli saanut tytöiltä tietää, että se poi-ka joka paini hänen kanssaan oli kotoisin Riiskasta. Nyt kohdistui meidän kylän poikiin tutkimus ja meitä oli melkein kaksi penkkiri-viä. Emme kumminkaan paljasta-neet toisiamme. Sitten pastori al-koi kysellä Vähästä Katekismuk-sesta, jos ei kuka osannut yhtäjak-soisesti vastata, tuli heti komen-to: Ulos. Minulta kysyttiin kol-matta käskyä, mutta minun taka-nani oli juuri se Juho, josta oli kyse ja hän kuiskasi minulle vää-rin ja niin tuli komento ulos! Siel-lä me odotimme, mitä tuleman pi-tää.

Pian ruustinna tuli sanomaan, et-tä jos pyydämme anteeksi niin mei-dät voidaan ottaa kyllä kouluun takaisin, mutta ei meistä ollut sinä päivänä anteeksi pyytäjäksi.

Tulimme keskiviikkona vielä, et-tä jos saisimme sovinnon aikaan, mutta yöllä tai illalla olivat jotkut pojat, luultavasti Petäjärven poikia, katkoneet pastorin mootto-riveneestä virtajohdot, näin oli sil-tä osin anteeksi saanti selvän kiel-teinen, ei muuta kuin kotia vaan.

Nyt vasta olen ajatellut, kuin-ka on äidillä anteeksi antava sy-dän. — Pelkäsin kovasti kotiin tul-lessani ja sanoin suoraan, että en osannut kolmatta käskyä, joten käskettiin kotiin...

Eihän äitini sitä uskonut, kun hän tiesi, kuinka minä kansakou-lussa olin aina luokkani selvin op-

ne kujaset olivat kokonaan käyt-tämättä, tie kulki mummolan pel-lon puolella, muta kuinka se säl-kevä-hevonen erehtyi sinne umpi-naisille kujasille. Siellä se yritti hyppiä runsaassa lumessa ja seu-rauksena oli, että molemmat aisat meni poikki ja niinollen reki jäi, mutta hevonen yritti eteenpäin. Juho-eno sai väsyneen ja hikisen varsan siinä vaiheessa kiinni ja ta-luti sen kotiin. Muistan ne poikki-naiset aisat ja oman suuren pelko-ni kun seisoin siinä navetan nur-kalla.

Kun he sitten ohittivat minut sa-noi enoni: — Millä kielellä sinulle se asia, ettet koske ohjaksiin, olisi pitänyt sanoa, kun et selvää Suo-men kieltä ymmärtänyt...?

Siinä kaikki, pelkoni rangaistuk-sesta oli aivan turha. Eihän minua oltu rangaistu koskaan aikaisem-min enempää kuin tuon tapauksen jälkeenkään.

Sain uudet sukset, muistaakse-

Terveisin Selma

pilas, mutta ei hän myöskään ol-lut vihainen minulle.

Sitten vaihtui vuosiluku. Hel-mikuussa tuli ilmoitus pastori Vik-manilta, että syksyllä erotetut po-jat kutsutaan yhdeksi viikoksi kouluun ja niin myös menimme, paitsi kaksi poikaa, edellämäinnittu Juho ja eräs toinen. Tämä Juho kävi rippikoulun vasta kun meni naimisiin, taikka juuri sitä ennen.

Meiltä ei kysytty niinä viikon-päivinä mitään, meille vain selitet-tiin Raamattua, eikä mainittu sa-nallakaan syksyisestä tapahtumas-ta.

Keväällä olimme taas koulussa, asuimme Sipilänmäellä 'Ukkosella. Heillä oli semmoinen vanhanaikai-nen tuparakennus, tai oikeammin kaksi suurta tupaa ja portuva vä-lissä. Toisen tuvan lattialla oli meitä nukkumassa 14—15 poikaa yhdessä rivissä. Silloin on nuori ja vallaton ja meitä oli vielä niin monta, niin löytyi aina sakista jo-ku jota sitten kiusataan. Ei siitä nukkumisesta oikein tahtonut tul-lakaan mitään, kun jotain poikaa piti kiusata.

Hyvin se keväinen koulu sujui, ei siellä mitään yhteenottoja ta-pautunut.

Minuakin lukkari kiitti, että si-nulla on hyvä lauluääni, sillä voit vaikka elättää itsesi, kun et anna sortua sen juuri nyt murrosiässä. Eipä laulun varaan tullut leipäpuu-ta etsittyä.

Sehän oli vuosi 1919, ruoka oli tavattoman tiukalla, korttiannok-set pieniä, salakaupassa kova hin-ta, eväät sen mukaiset ja siinä iässä on hyvät ruokahalut!

Niinhän siinä kumminkin kävi, että ripille pääsimme kaikki, sillä pastori Vikman sanoi: — Tämä on Armon Vuosi!

Arvi Nuora

Sanottavaa Sakkola-Seurasta

Helsingin lähetyksillä olevilla sakkolalaisilla on silloin tällöin säännöllisesti kokoontumisen ai-heita, jolloin puristamme toisis-tamme muistoja, tietoja ja taito-ja kartuttamaan ja tartuttamaan Sakkola-tietoisuuttamme. Tässä on vähän tarinaa siitä, mitä ja miten olemme keskenämme yhtä pitä-neet.

Sakkola-Seuran järjestämä kirk-kojuhla alkoi sunnuntaina 11. 11. klo 10 Lauttasaaren kirkossa eh-toollisjumalanpalveluksella. Saar-nan pitäjäksi oli kutsuttu Sakko-lasta syntyisin oleva Kanta-Es-poon kirkkoherra, asessori Yrjö Salakka. Liturgina toimi Lautta-saaren seurakunnan pastori Jussi Sippola. Väkeä oli kirkossa pari sataa henkeä, joista suurin osa kä-vi myös ehtoollispöydässä. Muka-na oli luonnollisesti myös Lautta-saaren alueen asujamistoa. Yrjö Salakka piti saarnassaan nykyajan ihmiselle tärkeimpänä sitä että huodehtisimme kunkin ihmisen ja Jumalan välillä olevan "kuuman linjan" kunnosta yhtä hyvin kuin

tuon nimisestä tutusta linjasta NL:n ja USA:n johtajien välillä.

Jumalanpalveluksen jälkeen siir-ryttiin seinän toiselle puolelle seu-rakuntasaliin, jossa yhdessäoloa jatkettiin leppoisassa, kotoisen tuntuksessa tunnelmassa. Alkajai-siksi juotiin kahvia, teetä tai Jaf-faa kunkin maun mukaan ja syö-tiin karjalanpiirakoita. Virrellä 415 — Sinulle kiitos, Isä maan ja taivaan — aloitettiin varsinainen ohjelma. Seuran puheenjohtaja Reino Söder totesi tervehdyssa-noissaan että Sakkolan väki on vuodesta toiseen osallistunut us-kollisesti näihin perinteeksi tullei-siin myöhäissyksyn kirkkojuhliin. Kokoontumalla näin eri kirkoissa, tulemme samalla tutustuneeksi myös Helsingin moniin kirkkora-kennuksiin. Reino Söder sanoi myös tulleen todistetuksi, että tällaisista tilaisuuksista saamme nykyajan arkielämään tarvitse-mamme henkistä voimaa ja vir-kistystä.

Oopperalaulaja Heikki Luukko-nen, joka rikastutti laulullaan jo

edellistä kirkkojuhlaamme Taival-lahden kirkossa, lauloi irlantilaisen kansanlaulun Kesän viime kukka ja Beethovenin Jumalan kunnia luonnossa. Häntä säesti pianolla seuramme musiikkitoimikunnan jäsen, musiikinopettaja Marja-Liisa Meloni, joka on Mirja Virkki-Melonin miniä. Lyhyesti sanottu-na lauluesitys säestyksineen oli upea.

Tilaisuuden kuuluttajana ja pu-hemiehenä toimi ammattikasvatus-neuvos Matti Laamanen. Hän nos-tatti pöydästä serkkunsa ja lap-suuden leikkitoverinsa, pastori Matti Hakkaraisen, jonka kaikki tuntevat jo tv:n lähimmäisenä ja Huopalahden seurakunnan kirkko-herrana. Paljon oli Matti Hakka-raisella muistoja Sakkolasta, ja varsinkin Sipilänmäen aho oli se paikka, johon eniten muistikuvia liittyi. Karosen Juhon urheilukil-pailut hän muisti siitä erikoisina, että jokainen osallistuja sai pal-kinnon. Sakkolan Jäntevä oli Mat-ti H:lle suorastaan ihanne, ja mo-ia urheilijanimiä oli hänen mieles-

sään. Talkoot suosaarekkeilla olivat muistissa elävinä elämäntoimintoina. Siellä hän oli ainoan kerran elämässään ollut jopa tanssi-orkesterin solistinakin (!): lyömässä talkootanssin tahtia halolla ladon seinään. Kansanomaisesta lääkintätaidostakin oli lähimmaisellämme pari konstia muistissaan: kärrivaseliinista ja tervasta sekoitettu ihmevoide kolotuksiin, ja silmäsairauksiin seuraavanlainen parannusohje jonka Matti kuuli metsäpirttiläisen Ruottusen äijän veneen kokassa Suvannolla: "Myötätuul männessäis, vastatuul tullessais, älä katso taaksepäi, ni silmäis paranuot". Paljon muitakin muisteloita Matti Hakkarainen toi esille. Siinä vilahtelivat vain kirnuamiset, kakkaran paistamiset ja niiden sulanassa syömiset, tuvan lattian pesu hiekalla vettä perään ämpärillä heittäen, poikien kujeiden takia turhan aikaiset nukkumaan menemiset, kalastelut Suvannolla, nelisääriset juhannuskotkot, suomurainten eli löttöjen pöytäretket, ja juhlavimpina kaikista muisto paluusta takaisin sota-ajan Sakkolaan. Se kotiinpaluun juhluus oli varmaan jokaiselle sen kokeneelle sellainen tunne, jota ei pysty toiselle välittämään. Samanlaista juhlan tunnetta Matti Hakkarainen toivoi meile itsekullekin sille hetkellemme, kun olemme siirtymässä tästä ajasta lopulliseen ja iäiseen isämaahamme.

Matti Hakkaraisen puheeseen sopivaksi jatkoksi laulettiin virren 430 pari ensimmäistä säettä, jotka sopivat vaikka viralliseksi siirtolaisten tunnuslauluksi: "Käy isänmaataan kohti ain tien kaidan matkalaiset. He ovat täällä vieraat vain ja oudot, muukalaiset. Ei majaa heillä kestävä, vaan vaivaa, koti-ikävä on heillä maailmassa." Matti Laamanen jatkoi Matti-serkkunsa puheita muistele-

malla, kuinka he aikuisina kävivät pyytelemässä anteeksi naapurin isänniltä temppuja, joiden ansiosta naapurien omenapuut olivat joskus "karistaneet" omenia tavallista enemmän.

Farmaseutti Raija Kataja (o.s. Pitkänen) soitti kanteleella herkästi tutut kauniit sävelmät Läheteellä, Mustalainen ja Konevitsan kellot. Muutamat läsnäolleista olivat kuulleet luonnossakin Konevitan kirkon kellojen soittavan noita sävelkulkuja. Heikki Luukkonen lauloi Marja-Liisa Melonin säestyksellä Oskari Merikannon Vallinkorvan laulun ja Laatokan. Varsinkin tuo Laatokka teki tyylillään ja esityksen mahtavuudellaan valtaisan vaikutuksen. Siinä kuulijakin koki sitä kuninkaallista mahtia, jota Laatokka ja sen ympärillä oleva Karjala edustaa ja ilmentää olemuksessaan.

Vapaan sanan käyttö oli vilkasta ja elävää, lisäten tilaisuuden välitöntä tunnelmaa. Sakkola-Seuran entinen monivuotinen puheenjohtaja ja nykyinen perinnetoimikunnan puheenjohtaja, Tyyne-Kerttu Virkki, kertoi kuulumisia perinnesemioarista, jonka Karjalan Liitto viime syksynä järjesti Lohjalla Kanneljärven Kansanopistolla karjalaisseurojen edustajille. Sakkola-Seurasta siellä oli Tyyne-Kerttu Virkki ja Aulis Airtto. Karjalan Liiton johtohenkilöt olivat siellä velvoittaneet karjalaisseuroja tallettamaan yhä tarkemmin kaikkea pitäjä- ja kyläkohtaista tietoa mm. sananparsien, murteen, musiikin ja valokuvien osalta. Näihin olisi toivottavaa karjalaisäättiöiden rahallinen tuki, koska esim. valokuvien jäljennöskuvaukset ja arkistointi on rahaa vaativaa toimintaa. Myös monipuolisten kyläkohtaisten historioiden tekeminen pitäisi saada käyntiin nyt, kun vielä on joitakin eläviä muistelijoina, joita on mahdollista

haastatella. (Hyvänä esimerkkinä on Suvannon Seudun joulunumerossa alkanut talokohtainen selostus Haitemaan kylästä!)

Tilaisuudessamme oli myös entisten naapuripitäjien, Pyhäjärven ja Metsäpirtin edustajia. Pyhäjärven Tiituaalta kotoisin oleva, ministerinä, kansanedustajana, Alkon johtajana ym. ym. tunnetuksi tullut Nestori Kaasalainen istui vaimonsa kanssa joukossamme ja kertoili hauska tervehdyksessään olleensa ainakin kolme kertaa Sakkolan pitäjäjuhljen juhlapuhujana, nimittäin Pirkkalassa, Punkalaitumella ja (parhaimman puheensa omasta mielestään pitäneenä) Ruovedellä. Hän pitikin itseään eräänlaisena linkkimiehenä pyhäjärveläisten ja sakkolalaisten välillä, kun oli jo kotikylästään Tiituaalta tottunut katselemaan Sakkolan puolelle, Kiisinrasin niittyjen yli Pannusaarelle. Ja sukuansakin oli ollut Sakkolan puolella kovasti, kun äitikin oli Karholasta kotoisin, ja enonsa Sakkolan Valistustalon vahtimestari. Niinpä eräs Sakkolan ukko oli maantielläkin Nestorin kohdattuaan tiennyt todeta, että "sie uotki sitä Jääskeläise jätöntä sukku". Vaikka Kaasalaisia oli Pyhäjärvelläkin noin 400 (hieman enemmän kuin Pärssisiä) niin Sakkolassakin piti sanoa kaikille hyvvää päiveä lankouden tai serkkouden takia. Nestorin äitikin sanoi uskollisesti joka kerran Sakkolan sankarihaudan ohi mennessään "hyvvää päiveä Mikko-veljel", joka lepäsi siellä muiden sankarien vierellä. Kaasalaisilla olikin Sakkolan kirkkoon lyhyempi matka — 16 km, kuin omaan Pyhäjärven kirkkoon, jonne oli matkaa 25 km. Petäjäjärvelläkin oli Nestori Kaasalainen lasketellut suksilla sikäläisistä harvinaisen korkeista mäistä, paikkakuntalaisten ihmeeksi. Tosin hän nyt tun-

nusti silloin mutkitelleensa, koska suora lasku olisi ollut vaarallista, mutta ei hän silloin emäntäkoululaisille sitä kertonut. Karjalaisten keskinäisen vuorovaikutuksen elävyyttä Nestori Kaasalainen piti erittäin ilahduttavana ja kunnioitettavana ilmiönä ja todisteena Karjalan heimon yhtenäisyyden tunnosta.

Toinenkin pyhäjärveläinen puheenvuoro kuultiin Helmi Immoselta (o.s. Lamppu), joka muisteli myös Sakkolassa käyntejään nuorena tyttönä. Siellä hän oli ollut Laamasen Alman ja Naskalin Martin häissä, viettäessään kesää Naskalin Salamuonilla ja Juholla. Juhon Väinö-pojan kanssa hän haeskeli Naskalien hevosia Soprikkalan salosta ja teki sitten ikimuistoisen hurjan kilparatsastuksen Vappu-nimisellä tammalla Karholan ja Kirkonmäen halki, voittaen kilpakumppaninsa kohteasti. Naskalin Juholla oli kartanossaan vihainen kukko, joka pyrki Helmiä aina nokkimaan, mutta kun Helmi hoiteli sitä metelillä, niin kulkuoikeus järjestyi. Kerran oli kukko typeryydessään erehtynyt nokkimaan talon isäntääkin, joka langetti moimesta röyhkeydestä kuolemanrangaistuksen. Helmin yritys neljän kisanpoikasen hukuttamiseksi Su-

vantoon meni mynkään, tosin kisanpoikasten kannalta onnekaasti. Kun hän kissat Suvantoon huijuttuaan meni takaisin Naskalille, olivat kissanpojat siellä häntä naukuen vastassa. Noinhan se on monelle muullekin vastaavaa yrittäneelle käynyt. Sakkola-Seuran johtokunnan jäsen, Pekka Naskali, huomasi näiden muistusten olevan hänen kodistaan, ja muisti ajaneensa Helmin kanssa heidän lehmiäkin Sakkolan asemalle junaan lastattavaksi. Pekalta vaadittiin jo tuolloin poikasena kovaa miehen luontoa, sillä kerran hän tuollaisella karjanajomatkalla joutui lahtaamaan kaksi sikaa — haulikolla, iskukysymän aseensa puuttuessa. Pekka laittoi varmuuden vuoksi hauleista sellaisen latingin että uskoi sen tepsivän, antoi sian eteen kouroja, ja pamautti haulikolla. Paukun jälkeen löytyi kourojen ja ruumenten seasta musta läjä sikavainajaa. Näistä eläintarinoista Pekka muisteli vielä hauskana näkyä Kourunniemen lietteillä tapamaansa vihaista pässiä, jonka nimi oli Rymy-Eetu. (Taisi olla Hakkapeliitta-lehdessä olleen Erkki Tantun sarjakuvasankarin mukaan, jota tämän selostajakin poikasena seuraili.).

Seurassamme istunut "Hämä-

läisen Marin poika Metsäpirtistä" — kuten hän itsensä esiteli, muisteli hänelle Sakkolasta tutuinta Vilakkalan kylää, ihmetellen kylänväen musiikillisuutta. Siellä kun soiteltiin kaikkia musiikkipelejä, kuka yksin, kuka porukoissa. Soittajat itse siellä myös tekivät soittimensa, muun muassa viuluja hän näki valmistettavan. Hevosien kilpa-ajot jäivät myös Vilakkalasta mieleen, varsinkin Ukko-
sen Manu ja Eulaalia ne tekivät jälkiä kamalia, kuten eräässä kronikassakin oli kirjoitettu. Pirkko Tuokko tiesi jatkaa, että Ukko-
nen etsi Akkasta Pyhäjärveltä, mutta kun ei saanut, niin jäi vanhaksi pojaksi.

Matti Laamanen otti lähempään tarkasteluun professori Mikko Juvan ajatuksen elämän tason tavoittelemisesta, vastapainoksi elin tason tavoittelulle. Elämän tasoon sisältyvät mm. tunteen lämpö ja läheisyys ihmisiä kohtaan, jotka elintason tavoittelussa usein unohtuvat.

Tunten lämmön ja kiitollisuuden läsnäolevien puolesta, Matti Laamanen ojensi kukkasesti esiintyneille taiteilijoille ja puhujille.

Lopettajaissanoissaan asessori Yrjö Salakka toi esille kiitollisuutensa tästä yhdessäolon tilaisuudesta ja siitä perinnestä, jonka jokainen läsnäollut oli Sakkolasta saanut henkiseksi rikkaudekseen. Hän päätti yhdessäolon hartauksella rukoukseen. Yhdessä laulettiin vielä virsi 242 — Kiitos nyt Herran! Hän korkein on Kuninkahamme.

Sakkola-Seuran perinnetoimikunta, jonka puheenjohtaja on Tyyne-Kerttu Virkki, oli puuhannut itsenäisyyspäiväksi Vokki-Virkkiin tilaisuuden, johon oli koottu Sakkola-aiheista perinnesiineistöä ja taideohjelmaa. Pikkujouluun ajan johdosta oli tuotu myös joulukuusi, jonka oli koris-

Sakkolalaiset sotavammaiset!

Sakkolassa oli perustettu Sotainvalidien ala-osasto Jatkosodan aikana. Sitä oli perustamassa joukko Koti-Sakkolassa asuvia sodassa haavoittuneita miehiä. Tästä ajasta on kulunut jo runsaat 30 vuotta.

Nyt on tullut ajatus, että sakkolalaisten sotainvalidien olisi kokoonnuttava tämä asian merkeissä kuluvan talven aikana.

Jos asia invalidi-veljiä kiinnostaa niin pyydän ottamaan yhteyttä asian edelleen kehittämistä ja osoitteita varten allekirjoittaneeseen osoitteella: Rusko 33710 Tampere 71 tai puhelimella 931 / 630 706. Olisi hyvä mainita mahdollisesta toiminnasta nykyisessä osastossa ja ansiomerkeistä.

Veljes-terveisin!

Martti Karonen

tellut entisen tyylin mukaan taiteilija Aaro Lopenen. Kuusessa oli Suomenlippuja, omenoita, sanomalehtipaperista leikattuja paperilyhdyjä ja tietysti kynttilöitä. Valamo-Seuran puheenjohtaja, everstiluutnantti Niilo Kohonen soitti nauhalta tallettamaansa Karjala-aiheista musiikkia ja Valamon kirkkojen kellojen kaikuja. Raija Kataja puolestaan soitti kanteleella Konevitsan kirkon kellojen sävelmän, sekä muita tilaisuuteen sopivia kantelesovituksia. Tyyne-Kerttu Virkki kertoi himmelien ja olkikruunujen käytöstä ja rakennustavoista Sakkolassa entisten joulujuhlistajana. Kirjailijatar Anelma Vuorio oli kertomassa omakohtaisia kokemuksiaan uusimman kirjansa Raatteen pataljoonan aihepiiristä. Kirjan eräs keskeinen kerronnan kohdehan on maineikas Sakkolan poika, majuri ja Mannerheim-ristin ritari Pentti Valkonen. Hyvin paljon kaunista ja kunniakasta kerronnan aihetta on Pentti Valkonen muistelijoilleen antanut. Mainitusta kirjasta niitä voi lukea tarkemminkin. Myös kirjailijaeversti Wolf H. Halsti on Lapin sotaa käsittelevissä muistelmissaan kertonut Pentti Valkosesta ja hänen sankarikuolemastaan, mikä tässä ohimennen ansaitsee maininnan.

Pikkujoulua vietettiin totuttuun tapaan ja tyyliin Santahaminan Upseerikerholla 8. 12. Seuran entinen puheenjohtaja ja nykyinen johtokunnan jäsen, kapteeni Janne Lopenen toivotti yleisön tervetulleeksi ja laittoi jokaisen läsnäolleen esittelemään itsensä ja kertomaan kotikylänsä Sakkolassa. Tällainen onkin hyvä tapa käyttöönotettavaksi vaikka kaikissa tilaisuuksissamme, koska aina tuppaa tuo aika ja välimatkat hajoitamaan noita muistamis- ja tunnistamismekanismeja. Janne Lopenen oli saanut houkutelluksi mu-

kaan hanuristin, joka oli jo Sakkolassa kaikkien tuntema ja arvostama taituri, Eino Rauvalan. Hän soitti muutamia vanhoja ja suosittuja sävelmiä kuten silloin ennen aikaan Yön haaveissa.

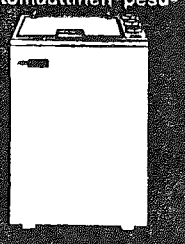
Nyt yhteinen pyörähtely kuitenkin tapahtui kerhon stereolevynsä tahdissa, ja ahkerastihan sekin väkeä piti liikkeellä.

Kovan pakkassään johdosta vain puolisen sataa henkilöä oli lähtenyt pikkujoulun viettoon. Heidän yhteinen iltansa sujui kinkun ja perunalaatikon ynnä muun syömisessä, virvokkeiden juomisessa, tarinoimisessa, arpojen ostelussa ja voittojen kantelussa. Pekka Naskali oli antanut jälleen kinkun arvottavaksi, Eka Karppanen samoin erään taulunsa ja Urho Kallonen Airamien lamppupaketin, niin että melkein jokaiselle arvalle tuli jonkunlainen voitto. Voittotilille varmaan jokainen läsnäollut kuittasi myös sen tapahtuman, että taas tuli oikei suu makijaks ko sai siu kanssais haastella.

Aulis Airtto

ASA-Cordes

Ulkomitoiltaan markkinoiden pienin 4 kg. täysautomaattinen pesukone. Vain 64x55x43 cm. Ruostumatonta terästä. Pesurumpu itse irroitettavissa. Vapaavalintaiset ja kiinteät ohjelmat.

kairimo
MODIN TAVARATALO

Lempäälä, puh. 74 402

Lauri Jortikka edustaa Australiaa Falunissa

Ei Melbournessakaan aina lunta ole, joten "asfalttihanki" on usein Laurin harjoitteluareenana.

TERVEHDYS SAKKOLALAISILLE AUSTRALIASTA

Olen lukenut Suvannon Seudusta ent. Sakkolan kuulumisia jo monet vuodet. Lähetän terveiset kaikille lehden ystäville täältä Australiasta, koska minäkin olen Sakkolasta kotoisin.

Monikaan lehden lukija tuskin tietää, että täälläkin harrastetaan kilpahiihtoa. Lunta on korkeilla vuorilla kesä-elokuun aikana, joskin vähän. Mutta täältä on pitkä matka, yli sata mailia, ennenkuin pääsee lumen tuntumaan, joten harjoitus jääpi vähäiseksi, vain viikon loppuna harrastettavaksi.

Falunin MM-kilpailuissa edustaa Australiaa Lauri Juhani Jortikka Melbournesta. Hän on Hannes Jortikan poika Sakkolan Vilaklasta. Lämpimät terveiset täältä kaikille Suvanto-Seudun lukijoille.

Hannes Jortikka

ELÄMÄI ENSIMMÄINE KAUPPAREISU

Ol kaunis toukokuu aamu kuait ajo yllää, et nouse sie Ale ajamaa lehmät hakkaa, ko matka ol noi 3 kilometrii. Ei siin muu auttantko nousta ja kohvikin ol jo keitetty valmiaks. Mie ryyppäsi kupin kohvii, ni tul veljei Mikko tuppaa ja sano: — Et sie Ale menis porsaita ostamaa, ko hänen pitäis lähtii viljaa kylvämää. Mie sanoi: — Ei taija tulla siint mitää? Ko mie en ylettänt aijaa oikei polkupyöräsatulalt. — Hää sano, et yks kerta se on ensimmäine ja sano viel: — Uotha sie kotona porsaita näht, ei hää siint moiti mite määnyö.

Nii myö laitettii pyörä kunto ja hää anto miul muutama satase rahaa... Mie läksin polkemaan koht Hovinkyllää ja menin Nykäse Matil ja kysyin: — Onk porsaita myytävän? Matti sano: — Et on heil 5-viikkoist. Mäntii navettaa katsomaa porsaita. Siel ol ihme-komiat maataisporsaat, luppakorvat ja hännät kippuras. Kaike hyväks mustan kirjavat! Mie kysyin: — Et mitä nuo maksais, ko toisit maanantaina Petäjärve asemal? Matti sano: — Et 170 markkaa. Mie sanoin: — Et mie 160 markkaa! Matti sano: — Paa 5 markkaa lissää...! Mie sano: — Et kauppa on kii! Anoin 100 markkaa käsirahaa. Sanon: — Tuo maanantaina Petäjärven asemalle kello 12! Se ol ensimmäine porsaskauppa. Mie mänin siit Raudun puolel Vehmaisii Pak-su Antil ja ostin siit toiset ja siit eelleen ja ostin sil reisul 4-porsaat. Tulin illalla kottii ja ajattelin: Mikä täst lopuks seuraa...

Tul maantai aamu, nii Mikko sano: — Et sie lähetskii kans reisuu, ko niitä ol 68 kappaletta (porsaita). Hyväl mielel mie läksinkin. Myö pakattii matkalaukku ja evvää mukkaa. Mentii Petä-

järve asemal, ruokakannu, kaukalo ja olkikupo mukana. Me mentii niihe kans Sauvuo. Meil ol ensimmäine myynti Iisalme tori ja seuraava Pyhäsalme asema ja sitä seuraava Kiuruveden asema. Mukava oli matkustaa ko vaunu kulki matkustaja-junassa. Ensimmäinen yö oltiin Eilisenvaarassa Seura-huoneessa! Oli aikainen herätys, ko juna läks Pieksämäkeen kello 2.30 ja samana iltana oltiin Iisalmessa ja oltiin Matkailija Saimetares yöstä. Aamulla kello 7 lähetti porsaita ruokkii, ko kello 9 piti olla torilla myymäs. Ajuri vei meit sinne. Siel ostajat jo varttu meitä, kun oli aikaisempi lehes ilmoitettu. — Mikko sano: — Ne maksaa 300 markkaa! Kauppa kävi hyvin. Seuraava myynti oli Pyhäsalmen asemalla. Myökö

mentii aamul sin, nii siel ol isäntii ja emäntii vaunu vieres varttumas ja kaikil ol sellane tuohkontti olal, niiko ol siel meiki puolel, mis evästä kuljetettii. Eihä niihe mähunt ko porsaa pää! Ne ol ihmis mite saavat ne kotia, ko matkaa ol 50 ja 60 kilometrii, ko olliit jalkasii! Ko sillo ei olt autoja.

Ne kysy: — Mitä ne maksaa? Mikko: — Et 350 markkaa ja kauppa kävi taas hyvästi. Meil jäi myymättä 8 kappaletta. Minä meni niihen kans Kiuruveel. Mikko läks kiireest ostamaa toisii. Kiuruveden asemalla ol ostajii ko pimiäpölv, mä myin ne heti ja sanoin ensi viikol tullaa uuvestaa. Siint se sai kiimmokkeen!

Monin terveisin sakkolalaisil ja karjalaisil ja muil tuttavil!

A O

MUISTOJA OJANIEMESTÄ Pakinaa Aapelista

Aapeli eleli huolettomana poikamiehenä veljensä perheessä, noin 50-ikävuoden tienoihin. Liekö sitten yksinäisyys ruvennut vaivaa, maan, vai olisiko viidenkymmenen villitys ollut synnä, kun ikäpoika rupesti akoittumaan. Aapeli perisältään osuuden kotitilaan ja rakensi ennen avioliittoaan itselleen asunnon, joka ei ollut suuren suuri, olihan sellainen poikamiehen "poksi". Kun talosta puutui emäntä, niin ajatteli Aleksis Kiven sanoilla: — Talo ilman aittapolulla astelevaa emäntää on kuin pilvinen päivä ja vielä lisäksi, että kahden on aina kahden.

Ansaitakseen Aapeli teki monenlaista työtä ja olikin työssä joutuisan rouhakka. Kerran hän kaitvoi erään isännän pellolla oja ja isäntä tuli katsomaan työn joutu-

mista ja huomautti, että oja ei ole suora. Aapeli lohdutti isäntää: — Se ei mittii haittoa, mutka kohas ves määnyö vinkijämpiä!

Aapelilla oli työn ohessa myös harrastuksia. Yksi hänen harrastuksistaan oli metsästys. Aapeli ei luottanut aseena uudenaikaisiin, perästäladattaviin haulikoihin, vaan käytti yksinomaan vanhaa suustaruokittavaa haulikko, johon sai laittaa latingin tarpeen mukaan, sen mitä olkapää kesti. Aapeli oli metsästäjänä tunnettu oman pitäjän ulkopuolellakin. Kun käkisalmelainen pankinjohtaja Mansnerus tuli Sakkolaan lintumetsälle, niin hän otti aina Aapelin asiantuntijaksi ja oppaaksi mukaansa.

Lienee asiallista muistaa, että Aapeli oli puheissaan siisti ja sää-

dyllinen, eikä koskaan käyttänyt puheessaan rumia voimasanoja. Jos joskus oikein innostui metsästyksestä kertomaan, niin sanoi karkeimpana voimasanana: — Pakana!

Aapeli kertoi eräästä metsästysretkestä pankinjohtaja Mansneruksen kanssa: — Ol kirkas syksykesä aamu, ko lähettii pankinjohtaja kans lintumetsäl. Myö mäntii valtiometsäl Petäjärvel. Siel onki ain hyväst metsoi. Myö kävellii erillii toisistoa ko kuulin metsolaulun. Hiivin ain lauluaihan ain likemmäks ja piäsinki sopiva ampumamatka peähä. Pani pyssy oksal oikei hyväl tuvel ja sitko mie tärähtin, ni oikei metsä raiku! Metso tul alloa jot ropis. Olkii oikei homenokka lintu. Pakana! Mansnerus juoks paikall säkikans ja pit säki suuta auk. Mie rotsasi metso säkkiä ja sit myös lähettii!

Aapeli oli sorsanmetsästyksessä myös innokkaasti mukana, mutta ei viitsinyt pikku sorsia ampua. Piti olla "ankka pakana", ennen kuin Aapeli kehtasi latingin tuhlata.

Aapeli oli myös innokas kala-mies, hänellä oli kalastusta varten nuotta. Eräänä kesänä hän sairasteli, jolloin menin heille juttusille. Lähti muun puheen ohessa myös puhe kalastuksesta. Aapeli sanoi: — Pitäisi päästä paikkaamaan nuotan reijet ja perä. Kun tästä tervehtyy niin olisi nuotta valmiina vetoon. Vaimo hääri hellan luona ja kuuli Aapelin nuottajutun. Reilupuheisena ihmisenä läppäsi kädellä reiteensä: — Tuos on sielle reijet. Löi kämmenellä istumakukkulaan: — Tuos on siulle perä! Kalasta täs koton voan!

Aapeli ja vaimonsa olivat mukavia kansanihmisiä, joitten kanssa oli mukavaa jutella ja vieläkin muistoissa elävät.

J O

Muistelu Sakkolan

*Sattunut on Sakkolassa ennenmuinoin tässä:
Et poikajoukon keskeltä on noussut moni ässä.
Teistä arvaa itse kukin, mistä aion laulaa
Urheilusta, voimailusta, sehän sattuu naulaa.*

*Urheilumme yläpääs ol liuta nimekkäitä:
Karvos-Veikko, Rouvis-Oski, Kuisman veljet näitä.
Kuupot sekä Kyllästiset, Revot ja myös Nallit.
Hiihdossa ja maratoonil näytti Virolainen mallit.*

*Hiihtäjänä tunnettu on Suomes Kiurun August.
Hovinkyläs koulupoikan hiihtel kirjat laukus.
Kilpailuissa kovissakin aina suksi lensi.
Kun voittajia mainittiin ol Kiurun nimi ensi.*

*Sakkolassa syntyneitä urhot nää ol kaikki.
Joskin monet kannuksensa muualle he hankki.
Niinpä heidän tekojaan muistelen nyt tässä.
Ettei tarvii muualta, niitä käydä kysymässä.*

*Maailmankin kilpakentil ol kuin juhlanvietto:
Kuka juoksi, kempä hiihti, taikka heitti kiekko.
Urheilumme ansioita on nähneet monet tienoot
Olympian edustukset kaukomailla hienot.*

*Hiihtohan ol himottua aina Sakkolassa.
Jäillä sekä tasamailla oltiin alkamassa.
Kuisman Arvin ennätys on lyömättä viel jäällä
Eemeli, oli hiihdosta kuin luistimien päällä.*

*Sitten löytyi joukostamme oikein hiihtohirvu
Kun sisua ja voimaa on, ei toiset enää virnu!
Kunniaksi Suomen suksen hiihti Rouvis-Oski.
Sakkolassa syntynyt, siks maine meitä koski.*

*Kuuluisin on juoksijoista itse Karvos-Veikko.
Tulokset sen todistaa: Ei kunto ollut heikko.
Maraton on ihme-matka jo yksin ajatellen.
Petäjärven poika juossut on sen ihan rallatellen.*

*Monet vuodet komeasti kulki kiekkoim kaari.
Kädestään kun sinkosi sen Revon pankki-vaari.
Kaarnajoen-Keljan seutu kun urheilijat antoi.
Maalle sekä kotikunnal kunniaa he kanto.*

entisestä urheilusta

*Eihän riitä paperitkaan kaikki luetella.
Mitkä joukkoon urheilijain pitäis lajitella.
Satamäärin sakkolalaisii kuuluu tähän sakkii.
Kaikil heille kunnia, ol Mikko taikka Maikkii.*

*Kyllä joka urheilija harjoitella koitti.
Kunnolla ja sisulla myös kilpailunsa voitti.
Kuinka monta hikitippaa onkaan polut juonut
vaikka kultaa, kunniaakin on kunto maalle tuonut.*

*Kotikunnan urheilusta vastas myöskin seurat.
"Jäntevälle" tuli vastaan vast pitäjämme reumat.
Koko kunnan alueella kuului ponnistella.
Urheiluhun innostaa ja kuntoa kohennella.*

*Kilpailuja järjesteli myöskin kyläseurat.
Kesäilloin nuoret miehet täytti ahonreumat.
Siellä silloin harjoiteltiin kun ei ollut kenttiä.
Kilpailuihin sitten mentiin ihan niin kuin tenttiä.*

*Voimistelun avulla myös monet ryhtiä loivat
Vilakkala, Kiviniemi täst kunniaa toivat.
Suojeluskunnas suosittiin ammuntaa ja hiihtoo
Myös oli näissä kilpailuissa intoa ja viihtoo.*

*Virheen suuren tekisin, jos unohtaisin naiset.
Vaik ei olleet heillä lajit silloin monenlaiset.
Hiihto sekä voimistelu kului tyttöin muotii.
Myöskin näistä palkintoja aina kotiin tuotii.*

*Muistot meillä Sakkolasta enää mielis peilaa
Siellä kun nyt aivan toiset urheilijat seilaa.
Muistoin siivin aatoksemme sinne vielä lentää.
Kilpamuistot mielehemme unissakin entää.*

*Kiitos Teille urheilijat vanhast Sakkolasta!
Meidän menneen kotikunnan tästä muistamasta.
Mainetta myös kotikunta työstänne sai niittää
Kannattaakin kunniaa kaunisti kiittää!*

Heino Kurikka

Ylioppilas Markku Tapio Pajarin muistolle

Markku oli jo poissa. Suvannon Seudun vuoden 1973 viimeisessä numerossa kerrottiin keväällä päässeensä ylioppilaaksi Lempäälän-Vesilahden yhteiskoulusta Markku Tapio Pajarin. Samassa yhteydessä mainittiin Markun olevan sillä hetkellä asevelvollisuuttaan suorittamassa Lahdessa. Siellä Markku ei enää silloin ollut. Vaikea sairaus kosketi Markkua jo asevelvollisuusajan ollessa alkuvaiheessa niin kovalla kädellä, että nuori, hauras, elämänlanka katkesi äkkiä ja yllättäen joulukuun 9 p:nä 1973 Meilahden sairaalassa. — Markku oli siis poissa.

Suuri suru kohtasi Markun kotia, juuri joulun lähestyessä, silloin kun ihmismielet herkistyvät joulun ilosanoman edessä, saivat Markun äiti ja isä kokea joulusurun. Murheen murtama oli mummojen joulumieli ja veljen kaipaaminen oli kaihoisa.

Vaikea oli omaisten ja ystävien löytää lohduttavia sanoja sureville vanhemmille ja ne vähäisetkin, joita yritettiin lausua, tahtoivat

**NIEMELÄN
VALOKOPIOLAITOS**
HÄMEENLINNA — PUHELIN 24 522

Helena Kurikan maallinen matka KUOLLEITA on päättynyt

Adventtilauantaina joulukuun 1 päivänä saatoimme Helena Kurikan os. Naskalin hänen viimeiseen leposijaansa Tyrvään uudella hautausmaalla, runsaan omaisten ja ystävien joukon läsnä ollessa.

Siunauksen toimitti kirkkoherra Kökkö, puhuen tämän maailman katoavaisuudesta ja kuinka tämän ajan ihmisen valtaa pelko ja ahdistus.

Vainajan maallinen vaellus on ollut todella korpivaellusta. Muuttoa useamman kerran, monen läänin alueella, päämääränä "luvattu maa", sijoituskunta. Suvannossa

hukkua kyyneltulvaan... Suru oli suuri. Se kosketti omaisten ja ystävien lisäksi aseveljiä, koulutovereita, kaikkia joiden keskeltä Markku oli poissa.

Miksi Markku otettiin pois niin nuorena? Miksi nuori, juuri ylioppilaaksi päässyt, reipas, elämänhaluinen nuorukainen ei saanut kauemmin olla joukossamme?

Miksi Markun elämänliekki sammui juuri silloin kun se kauneimmin ja kirkkaimmin säteili?... Miksi?

Vain Luoja yksin tietää sen. Hän oli katsonut sen hetken parhaimmaksi, kutsuessaan Markun pois joukostamme. Rakkaat vanhemmat, hänen tahtoonsa tyytyen lohduttakoon Teitä se tietoisuus: Markku on päässyt ajan ankarasta aallokosta hiljaiseen rauhan sataamaan, jonne maailman myrskyt eivät yllä.

— Oi Suomi synnyin maa, suohelmahas sun poikas onnellisnukahtaa...

V K

non rantamilla Sakkolassa oli hän syntynyt ja nuoruutensa viettänyt. Sieltä Manu Kurikan puolisona on taivaltanut yli 50 vuotta. Sodan hyökyaaltojen myllerryksen ajamina on koti perustettu ja rakennettu kaksi kertaa. Monet vaiheet on koettu. Monta asumaikkaa on ollut. Paljon kokeneena ahkerana kodinhihmisenä on hän antanut panoksensa kodin ja perheen hyväksi voimiaan säästämättä. Sijoittuminen uusille asuinajoille ei aina ole helppoa ollut, mutta karjalainen luonteen ominaisuus on sen tehnyt helpommaksi.

Marttatyöhön osallistui hän useamman vuosikymmenen ajan.

Vainajan muistojuhlaa vietettiin seurakuntatalossa runsaslukuisten vieraiden kunnioittaessa vainajan muistoa.

Tarjoilun välillä kirkkoherra puhui ja veisattiin useita virsiä. Op. Koivusaari esitti mieliinkäyden yksinlauluja kanttorin säestämänä. — Ihmisen elinpäivät on kuin ruoho ja Immanuel hurskas ten toivo. Runslukuiset adressit luettiin.

Kaunis aurinkoinen pakkaspäivä loi kultiaan seurakuntatalon ikkunoista sisälle lohdutuksena surville omaisille ja ystäville.

Vainajan viimeinen leposija on Satakunnan hienoinen hietakehto. Luvattumaa on saavutettu, ylösnousemuksen aamunkoitto sarastaa. Jälleennäkemisen ihanassa toivossa saamme jälkeensä jättäneet kaipauksella muistella omaistamme ja ystäväämme siunaten. Helena-sisko pääsi jouluksi kotiin, missä iäinen rauha ja missä on tuskin tuntematon.

Anna

Maria Hallikainen o.s. Karhunen synt. 8. 2. 1879 Raudussa, kuoli 1. 1. 1974 Lempäälässä. Ent. kotikylä Sakkolan Kirkonkylä.

MV. EDVARD RAASKA

Edvard Raaska synt. 1. 5. 1881 Sakkolassa, kuoli 11. 12. 1973 Vesilahdessa. Hän on syntynyt Sakkolan Viiksanlahdessa. Maanviljelijän työssä ohella hän oli paljon käytetty henkilö yhteiskunnallisissa luottamustehtävissä Sakkolassa. Kunnanvaltuustoon hänet valittiin ensimmäisissä kunnallisvaaleissa 1918, hän toimi useita vuosia myös valtuuston puheenjohtajana, ollen mukana kunnan toiminnan lopettamiseen asti. Hän joutui toimimaan kunnan kaikissa lautakunnissa, lukuunottamatta kunnallislautakuntaa. Sakkolan Osuuskunnan hallintoneuvostoon hän kuului vuodesta 1923 alkaen sen lakkauttamiseen asti. Petäjäjärven myymälän myymäläneuvoston puheenjohtajana useita vuosia. SOK:n kultainen ansiomerkki. Petäjäjärven Osuuskassan hallituksen ja Petäjäjärven Sähkö Oy hallituksen puheenjohtaja sekä Suvannon Seudun Palovaikutusyhdistyksen hallituksessa ja

Vuosia täyttäneitä

Sakkolan seurakunnan kirkkohallintokunnassa. Siirtoväen asioita hän on hoitanut maanlunastus- ja asukkaanoittolautakuntien jäsenenä. Useissa muissa lauta- ja johtokunnissa.

Nuoruusvuosinaan hän otti osaa nuorisoseuratyöhön, ollen perustamassa Kiviniemen Nuorisoseuraa v. 1901, kuuluen sen johtokuntaan useita vuosia sekä seurojentalon rakennustoimikuntaan.

Pyhäkoulun opettajana hän toimi Petäjäjärvellä pitkäaikoin ajan, jatkaen tätä toimintaa vielä Vesilahdellakin, jossa hän on kuulunut mm. taksoituslautakuntaan. Sakkolassa hän osallistui innokkaasti raittiustyöhön.

Martti Viskari synt. 10. 11. 1882 Sakkolassa, kuoli 18. 11. 1973 Valkeakosken sairaalassa. Hän oli

syntynyt Sakkolan Purpuassa. Viimeinen kotipaikka Lempäälän Kulju.

Emilia Sipiläinen synt. 29. 5. 1894 Sakkolassa, kuoli 3. 1. 1974 Pirkkalassa. Ent. kotikylä Sakkolan Röykkylä.

Kansakoulunopettaja Ilmari Pihlajaniemi, joka syntyi 28. 12. 1899 Laviolla, kuoli 8. 11. 1973 Kotkassa vaikean sairauden murtamana. Hän oli ennen sotia Sakkolan Kiviniemen eteläpiirin kansakoulunopettajana. Kotkaan hänet siirret-

90 VUOTTA täytti 9. 2. 1974 Maria Nalli o.s. Urpanen Orivedellä. Hän on hiihtäjinä tunnettujen veljesten äiti Sakkolan Kaarnaajoelta.

80 VUOTTA on täyttänyt Kerttu Jortikka o.s. Kärnä Järvenpäässä. Ent. kotikylä Sakkolan Kekkilä.

80 VUOTTA täytti 21. 1. 1974 Ida Laulajainen Vilppulassa. Kotikylä Sakkolan Kiviniemi.

75 VUOTTA täytti 8. 2. 1974 puutarhuri Lauri Alho vancouverissa B C Canada. Hän on lehtemme ystävää ja avustaja. Toimi 1920-luvulla

tiin. Kouluhallituksen määräyksestä evakkotaipeelle oltaessa v. 1941. Hänen elämänsä mielisimmät ja myös raskaimmat muistot liittyvät hänen Kiviniemen aikaiseen toimintaansa, koska hän vielä viimeisinä elinviikkoinaan mielellään muisteli kaikkea, mikä liittyi Karjalan Kannakseen ja erikoisesti Kiviniemeen.

Hilma Maria Suikkanen synt. 6. 6. 1901 Sakkolassa, kuoli 15. 12. 1973 Punkalaitumella. Ent. kotikylä Sakkolan Röykkylä.

Arvi Sulo Huuska synt. 5. 7. 1908 Sakkolan Röykkälässä, kuoli 1. 12. 1973 Orivedellä.

Helena Keskinen o.s. Tuokko synt. 17. 12. 1912 Metsäpirtissä, kuoli 14. 12. 1973 Porissa. Hän oli Toivo Keskinen puoliso Sakkolan Kiviniemestä.

Väinö Katainen synt. 2. 1. 1912 Lapinlahdella, kuoli Valkeakosken sairaalassa 30. 12. 1973.

Pekka Tapio Männikkö synt. 18. 7. 1946 Lempäälässä, kuoli 13. 1. 1974 Tampereella. Vanhemmat Meri ja Toivo Männikkö Sakkolan Kiviniemestä.

Kekkilän kartanon puutarhurina Sakkolassa.

75 VUOTTA täytti 19. 12. 1973 Ester Harkomaa o.s. Karvonen Imatralla. Hän on syntynyt Sakkolan Petäjäjärvellä.

70 VUOTTA täytti 25. 11. 1973 Selma Helena Laurikainen o.s. Kuoppa Imatralla. Hän on syntynyt Sakkolassa.

70 VUOTTA täytti 18. 12. Yrjö Ukkonen Ruovedellä. Hän on syntynyt Sakkolassa.

70 VUOTTA täytti 25. 12. 1973 Iida Jortikka o.s. Käkönen Pirkkalassa. Hän on syntynyt Metsäpirtillä, mistä muutti asumaan Sakkolan Kaarnaajoelle. Iida Jortikka tunnetaan maanviljelyksen ohella kauppiana, jota tointa hän on hoitanut viime päiviin asti. Päivänsankaria kävivät onnittelemassa kunnanjohtaja, poliisikunta, sosiaalitoimiston henkilökunta, kirkkoherra sekä lukuisa joukko tunnettuja henkilöitä.

70 VUOTTA täytti 21. 2. 1974 Eemil Naskali Kokemäellä. Hän on syntynyt Sakkolan Arkuntanhuassa. Kuuluu Karjala-seuran johtokuntaan.

60 VUOTTA täytti 3. 1. 1974 kirjanpitäjä Martta Kiuru Hämeenlinnassa. Lähimmät omaiset olivat onnittelemassa päivänsankaria kuolin ja lahjoin. Onnittelevia ja kukkalaitteita saapui pitkin päivää. Samalla päivämäärällä hän jäi eläkkeelle, jonka Hauhon Meijeri ja työtoverit huomioivat lahjoin ja juhlin. Martta Kiurun kotipaikka Karjalassa oli Sakkolan Haitermaa.

60 VUOTTA täytti 26. 12. 1973 Aili Helena Ollikainen o.s. Kauhanen Urjalan Menosissa. Hän on käynyt Petäjäjärven emäntäkoulun.

Kuuluu Viialan—Kiviniemen marttoihin.

60 VUOTTA täytti 23. 1. 1974 Toivo Ukkonen Punkalaitumella. Hän on syntynyt Sakkolan Riiskassa. Hän on käynyt Sairalan evankelisen kansanopiston. Hän on kuullut Punkalaitumen kirkkovaltuus-

toon ja on edelleen kirkkoneuvoston jäsen. Punkalaitumen Karjalaseurassa hän on toiminut sen perustamisesta lähtien ja on nykyisin seuran sihteeri. Hän kuuluu myös Suvanto-säätiön valtuuskuntaan.

50 VUOTTA täytti 1. 2. 1974 Aapro Mikonpoika Kiiski Kuusankoskella. Kotipaikka Karjalassa Käki-salmi mlk. Syntyisin Sakkolan Lapinlahdessa. Sotilasarvoltaan vääpeli evp. Nykyisin liikkeenharjoittaja. Karjalaistoiminnassa ollut aktiivisesti mukana toistakymmentä vuotta. Nykyisin Kuusankosken Karjalaseuran johtokunnan jäsen ja seuran sihteeri.

50 VUOTTA täytti 13. 1. 1974 Aili Repo o.s. Syrjälä Mäntässä. Hän on konstaapeli Heikki Revon vaimo Sakkolan Kaarnaajoelta.

50 VUOTTA täytti 27. 1. 1974 Eino Naskali Pihlavassa. Hänen kotipaikkansa oli Sakkolan Lapinlahti.

Haitermoa halk, Ylämeält siksakkii Opota kautta Sihkeryö

Siint Koirase-aholt män kärritie Opottoa ja Suvanno rantaa ast ja sen tie vieres vähä matkapeäs oli Pitkäsii talot, Aapro ol Ala-Pitkäsii isäntä 35 ja Ylä-Pitkäsii ol isäntän Antti 34. Ko täst Pitkäsilt jatketoa matkoa ni siel Opotas ol jostai Rauvust muuttant Sido-rohfi pere, tosi hyö olliit muuttaniet nimmiese Suvervoks, talo 36. Sit Ylä-Koirasii veljeksist Arvi ol rakent sin talon itsellie 37. Naskali (Anti poika) Väinö ol nii-ikkeä rakentant sin Opottoa 38 ja se ol melkei valmis ko se talvsota alko. Yhä ettieppäi menness, kohta Suvanno rannas Päponotkos ol Pitkäsii vanha Matti-isännä vesratas mylly 39. Ei siin olt jauhettu mittiä monnie kymmeneä vuotie, mut olha myllytonttuloi olopaikan ja uottel museo peäsyy.

Nyt tul käytyy teä moantie vars läp ja pitänyö ottoa pakkii ja lähiti kulkemoa kujasii myöte. Ensi Eskola-meäl, Puumeäl, Alameäl ja Kivik'ojal. Siin kujasii vieres ko mäntii ratast yli ol Juhanlois (Kuisma) Mati talo 40 ja tie vasemmal puolel Eskolois (Kuisma) Anti leske Mari talo 41. Parikolmekymmenä metri peäs Lauri (Kiuru) Mati talo 42, samaverra matkoa ol toas Vilpo (Kuisma) Tuomo talluo 43. Viel samal puolel ol Kiiski Tuomoa ja Anni talo 44. Kujasii oikijal puolel Puumeäl el yks Ala-Koirase poikii, Salamuoni talo 45. Puumeäst ko männeä alloa ja keännyteä oikijal, ni siin ol Alameä (Naskali) Miko talo 46. Vaik neä selitykset ja kommentit onki ylmeärästä asjoa, eikä oikei kuuluis tähä kiertokäyntii ja talohoihe inventoarijuo, ni tulkuo kuiteki sanotuks, jot Mikko ol iha tos uskovaine, eikä mikkeä ulkollattu ristitty, niiko monta ker-

toa sattu olemoa asja laita. Heä ol Sakkola Ristillise Yhitykse puhhiejohtaja. Pyhäkouluu heä pit monta kymmentä vuotta. Mie tunsi Miko nii hyväst ko myö oltii monen talven yhes raht-hommis. Metsäs tehti kuormat ja lansiris puretti yhes. Mikä miu mielestäi ol kaikkei tärkeintä, ni heä ol esmerkilline lähimäine, eikä millokoa tahtont kellekkeä mitteä pahhoa.

Viel ko männeä kujasii myöte Ylämeäl päi ni siin ol Alameä (Kuisma) Juhaneks talo 47. Jotkut sannoit Koaprelaks ko se vanha-isännä nim ol Koapre, tuttu nim ol Lähtiekorvaki, siin ko iha tuva nurkal ol iso lähe. Siihe ol salvettu hirsist seinät, metri koruist, par-kolme metrii levijät ja pittuutta ol siin kuus-seitsemä metrii. Se ol ain täynnä vettä ja hyvveä vettä olki. Teän Alamäköisii luot erosiit kujast laivarantoa ja siel kujasii vieres ol Juhanneksel vesratas mylly. Mieki käin monta kertoa siel jauhattamas viljoi 48. Teä jälkien läheteä sielt Puumeä alt vasemmal jatkamoa matkoa Kivik'ojal. Siin ensiks ol Ylä-Koirase Aapro talo 49 (Auto-Aapro). (täs ol entine Silvasti talo). Siit siin kujasii mutkas oikijal ol Setälöis (Kuisma) Mat-setä ja Arvi talo 50. Arvi ol nuorempan niitä kouvii hiihtäjii. Hyö olliit röykkyläise Huuska Alperti kans vuorotelle korjoamas nuorii Suome Ennätystä (ja samal tienki Moailma Ennätystäki) ja miu muistoaksei Arvi nimmii se ennätys tais jeähäki, ko sillo muuttu muotii teä nykyne murtomoa, eikä niitä tasamailta ja järve jäitä enneä hiihetä, eikä ennätyksii tehä.

Seuroavan kujasii vieres vasem-

Sakkolan asemarakennus

mal ol Silvasti Ale talo 51 ja oikijal puolel ol Paussu talo 52. Pien kujasii pätkä peäs olliit Anti (Kuisma) Juho talo 53 (kanttor Anti kot). Ja iha vieres, olikhantä vällii kymmentä metrii enenpeä, ol Mati (Kuisma) Manu talo 54. Viel siel Manuloisii kuja takan pellol ol Javanaisii talo 55. Juhanlois (Kuisma) Anti talo 56 ol kujasist vähä syrjäs sin kankoa laittoa päi.

Nytpä ne tulliitki neä ranna ja moatie välist käytyy läp nii talot ko torpatki, miu luullaksei. Mut vielä pitteä käyvä asema luon ja Voloskas, nii ja Sihkerös. Maitotalo tiehoarast ko läheteä Käksalmie päi, ni siin tulluo ensiks Pansoare moantie ja teihe risteykses oikijal puolel ol Sakkola Osuuskaupa Haitermoa myymälä 57 ja melkei asema kohal ol Ukkose Mati kauppa 58. Melkei noapurin ol Pansoarel Naskali Ale ja Vilho polkupyörä- ja ruumisarkkuliike 59. Sakkola asema ol rata ja moantie välis 60. Iha siel asemaluvie peäs ol Kurose talo 61. Tahvolais (Kuisma) Anti ol rakentant talluose asema kohal piiraija toaks 62. Pansoare tietä ko lasketoa Salomeäst alloa, ni siin oiki-

meäreä. Tahvo velje, Juho talo ol seuroavan 66 ja Mikko-vel vainoa leske, Anna-Liisa, talo 67. Näihe veljeksii kot talo 68 ol sit seuroavan ja viimistä enne ol viel kansaetustaja Antti Kuisman talo 69. Iha perimäisen ol Tahvolais (Kuisma) Miko vaimo Helmi talo 70.

Tält mutkalt jouvetoaki pois ja tulloo takasii moantiel. Siin vähä enne ylkäytävää rata takan ol Lemmeti Hannekse talo 71. Jortika lammi takan ol Karose Anti talo 72. Siint vähä enne ylkäytävää eros tie Sipilämeäl ja sen tie vieres ol Riikose Mati talo 73. Viel vihoviimiseks ko melkei Pyhäjärve pitäjä rajalt keäntyy tie vasemmal ja männyö Tiituval, ni ensiks lasettoa Porsomeäst alloa ja kuletoa Kiimajärve rantaa jonkuu matkoa, ni tulloo lopuks Sihkeryö. Sielt rata ja moantie välisest katveikost löytyy talo ja siin assuit Setälöis (Kuisma) hiihtäjä veljeksist, Manu ja Eemel 74. No nii, nyt on käyty kylä läp, mut en yhtä ossoa sannuo monta tallua jo käymättä ja monesako talos olliit kokonoa tois asukkoat mitä mie seliti. Jos työ uotta jaksaniet olla loppuu ast matkas, ni hyvä on. Kiitoksii seurast!

A K-u

JOBU -ahne puunpurija

Pölli katkesi 4:ssä sekunnissa (muut 6-13 sek.) TM 9/73 testin mukaan.

JOBU L 73:lla on 3 kk:n täystakuu.

Lempäälän Pyörä
Om. M Toiva - Puh. 74 286

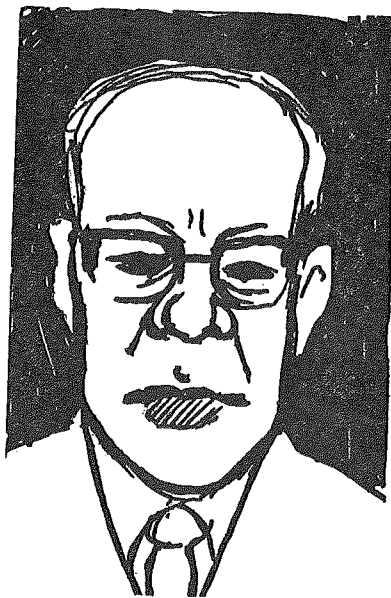
Toimituksen tuoli

HYVÄÄ VUODEN JATKOA

Täältä toimituksesta postitettiin v. 1973 yli 800 postilähetystä ja saapuvaa postia tuli jokseenkin sama määrä. Monen saapuneen tilillepanokortin tekstinä oli usein aika mukavaa tekstiä, terveisiä ja muuta hyvää sanomaa, puhumatakaan kirjeistä, joissa oli jopa "dunnelmaa" mukana ja henkilökohtaista kerrontaa. Tämä on jatkunut tammikuun aikana edelleen ja sopii jatkua, kirjoittelu, niin myönteinen kuin arvostelevalakin.

Satuin sivusta kuulemaan, että "lehti vain paranee" ja toiselta puolen vastaavasti, että toinen puoli on pelkkää "höpö-höppyö". Olen tähän numeroon yrittänyt sotkea kaikkea tarpeellista, jotain jokaiselle tarkoittaen. Ensimmäinen tämän numeron sisältösuunnittelu oli aika paljon toisenlainen, mutta olisi kuvituskustannus noussut yli tavoitteen niin täytyi hiukan ottaa komentoa takaisin, kunnes säätiön herrat antavat rahapussin pohjan paikkaustarpeet.

Kävin jälleen ErP 6:n asevelijuhlissa. Oli jämerät ja hyvät juhlat. Näin sivulta katsoen olen ajatellut, että eikö juhlien aloitusta olisi asiallista ajoittaa jo puolen päivän vaiheille. Silloin voisivat heikoimmassakin kunnossa olevat aseveljet uskaltaa lähteä matkalle. Sillä joulun aikainen pimeys alkaa jo heti päivän nousun jälkeen, eikä pimeässä kulkeminen ole mitään miellyttävää. Samalla jäisi tarvittavaa "jatkoaikaa" tarpeellinen määrä jokaisen "tarpeen" mukaan. Suurin osa pataljoonan miehistä on nyt jo eläkeukkoja ja pian jokainen, jolloin "päivätöihin" lähtöön ei ole enää

esteitä. (Tämä on vain minun henkilökohtainen ajatukseni, eikä vähässäkään määrin moitetta).

Maailmassa tapahtuu yllätyksiä jos jonkin sorttisia, etenkin kulkevaisille. Kerron tässä pari juttua, jotka on peräisin "leski ja ravintola" maisemista Toijalasta. Tapasin asemalla, onnikkaa odotellessa miehen, kertoi olevansa kotoisin Forssasta ja sodan aikana joutuneensa komennuksella ollessaan Toijalaan ja putkaan. Ilman syytä, kun komennuspapereissa oli riittämätön aika kyseistä tehtävää varten, niin kertoi poliisin kuskanneen hänet putkaan. Sodan aikaisesta Toijalan putkasta minulla ei tosin ole mitään kuvaa, vain se minkä mies kertoi, että seinät oli tervatut ja asukkaita paljon! (En tosin ole reisullani joutunut Toijalan nykyiseenkin putkaan, joten en osaa siitäkään kertoa.

Vaikka yhden konstaapelin kanssa (nykyisen) sodan aikana paukutettiin korohoroa yhteistöimien, ei ole putkaansa näyttänyt, en ole tosin pyrkinytkään. Mutta mennään siihen automiehen putka-reisuun takaisin.

Kun hänet sitten syyttämättä päästettiin pois, kun oli saatu yh-

teys kyseiseen yksikköön, hän kysyi poliisilta, että mistä saa ostaa viinaa murheensa peitteeksi... Viipurissa jokainen kohtelias poliisi ilman muuta selitti ne paikat josta viinaa ei saanut, muista taloista sai, paitsi juutalaisten kirkosta, eräänkin kadun varrelta. Kyllä Toijalan poliisitkin kyseisessä tapauksessa sodan aikana neuvovat talon mistä aivan varmasti on ainetta. Mies kertoi hyvässä uskossa menneensä taloon. Rouva avasi oven, kertoi kertojamme, kysyttyäni viinaa huusi heti: — Täällä on joku hävytön mies joka kysyy ostaa viinaa. Tule äkkiä apuun! Sieltä kamarista heilahti komeilla virkamerkeillä varustettu miehen takki. Ei ollut aikaa kurkistaa oliko arvomerkit vallesmannin vai everstin sanoi ottaneensa melko pitkät askeleet seuraavina minuutteina...

Minulle itselle taasen kävi tässä kerran vähän niin kuin nurin päin hyvin. Oli linjuri aseman edessä ja kuljettaja, iso mies muuten, rahasti autoon tulleet ja lähti käymään matkahuoltoon, jossa viipyi melkoisen aikaa. Tällä välin nousi linjuriin mies ja nainen, aviopari luulisin, mies meni linjuriin perälle

Antti Söyrinki

SEKATAVARALIIKE

NARVA OJOINEN

PUH. 77 071

Kokoelmasta "Ukki kertoo"

ENTISIÄ KARJALAN KOTI- SEUTUJA KATSOMASSA

Kesän tultua 1942 matkustimme me vielä nelihenkinen koossa oleva perhe katsomaan Käkisalmen ja Sakkolan kotiseutuja, joihin siviiliväkeä oli jo palannut kaikkialle. Käkisalmen kaupungin olivat polttaneet melkein kokonaan niin, että vain rauniot olivat jäljellä. Murheellisina katselimme entisen talomme raunioita ja viimeisen asuinpaikkamme sorakassaa. Kuitenkin jo kaupunkiin palanneet asukkaat korjasivat kivirakenteisia taloja asuttavaan kuntoon ja kaupungin laitamilla tuletta säästyneitä puutaloja. Olipa jo joitakin ruokatavara ja muitakin liikkeitä ehditty avata. Kaupunki alkoi näin hiljalleen elpyä ja kesäinen luonto kukoisti vihreänä sen ympärillä.

Jatkoimme junalla matkaa Sak-

kolan asemalle ja hevosella syntymäkylääni Karholaan. Matkan varrella olivat Haitermaan ja Sipilänmäen sekä kirkonkylissä talot paikoillaan ja asukkaat saapuneet koteihinsa. Kirkko ja kellotapuli oli poltettu. Karholan talot olivat pystyssä. Olipa sinne Kurikkalan kyläryhmästä siirretty muutamia pikkutaloja kotini lähelle. Kolme setääni perheineen olivat myös jo saapuneet ja saaneet kranaattien repimät vauriot korjatuksi ja talot siistityksi. Työtä siistimisessä oli ollutkin, sillä venäläiset olivat käyttäneet taloa kolhoosinsa päätalona ja leipomona. Pellot oli myös jo kynnetty ja kylvetty ja heidän elämänsä alkoi kulkea talvisotaa edeltäneeseen tapaansa. Vaimoni Taimi jäi Joukon ja Rajan kanssa keskikesäksi tänne syn-

ja rouva läsähti minun viereeni istuimelle. Kun kuljettaja palasi komentopaikalleen niin katsoi meikäläistä kuin härkä uutta veräjää ja sanoi: — Nyt tässä on jotain merkillistä?... Ajattelin: — Kylä minulla on rahaa tämän puolipitoisen naisen matka maksaa, mutta tiedätkö kuski että mihin me tämä viedään ja tai mitä minä tällä osaan tehdä, kun en kotiin-

kaan uskalla viedä. Kuljettaja vain katsoa killisteli. Minä luulin jo, että miten tässä äijän käy. Silloin tuli sieltä auton perältä se oikea ukko ja sanoi kustantavansa kaikki tarpeelliset menoterät... Näin minä pääsin lopuksi pelkällä säikähdyksellä, mutta pelkään vieläkin tukevia naisia?

Seuraavassa numerossa jälleen lukemiin.

tymäkotiini asumaan. Minä jatkoin matkaani isäni kotiin Riisikaan. Sen kylän talot oli jo poltetu talvisodan aikana. Oli siis aloitettava kaiken rakentaminen alusta. Pellot oli kuitenkin ensin keväällä kynnättävä ja kylvetävä. Kauniina vihermattoina peittivät jo vehnän, kauran ja ohran oraat isäni ja koko kylän peltoja. Entiset asukkaat olivat palanneet tännekin. Heidän oli kuitenkin aloitettava asuminen pahviparakeissa. Siihen sain minäkin tyytyä. Jäin auttamaan isää, äitiä ja siskoja uuden talon rakennustarvikkeiden hankinnassa. Tukkeja kuljetimme armeijan autoilla 30:n kilometrin päästä Lohijoelta ja sahasimme niitä sirkkelisahalla hirsiksi, lankuiksi ja laudoiksi. Väliillä teimme heinää karjaa varten tulevaisuudelle. Muokkasimme myös peruna- ja kasvimaita. Kalastimme kotijoesta. Näin keskikesä kului entisillä rakkailla kotipaikoilla. Elokuun loppupuolella palasimme koko perhe takaisin koulutyöhön Jyväskylään. Kauniin Karjalamme olimme saaneet nähdä sodan runtelemana, mutta nyt jo jälleen kukoistukseensa nousevana.

Yrjö Tenkanen

Helsingin Sakkola-seuran
perinnetoimikunta

KIITTÄÄ

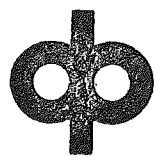
Manu Kurikkaa hänen lähettämistään Suvannon Seudun numeroista. Perinnetoimikunnalta puuttuu vielä seuraavat numerot: 1958 n:ot 3—6, v. 1961 n:ot 1—6, v. 1962 2—4, v. 1968 1 ja 2 vsk:t. Hihtoriatoimikunta sidottaisi kaikki lehden vsk:t ja toivoo, jos jos-takin löytyy, saavansa puuttuvat numerot käyttöönsä. Osoite: Tyyne-Kerttu Virkki Merikannontie 3 B 32 00260 Helsinki 26.

Verhoiluliike ARJA

NISKALANTIE 19
45700 KUUSANKOSKI
PUH. 951 / 47 593

— HUONEKALUIEN VERHOILU —
— VERHOILUKANKAITA —
— VERHOILUTARVIKKEITA —

VESILAHDEN
OSUUSPANKKI

*joustavaa
pankkipalvelua*

SUVANNON SEUTU

Suvannon ympäristön kotiseu-
tulehti, ilmestyy 1974 8 ker-
taa vuodessa.

Tilaushinta 8 mk vuosikerta.

Ilmoitushinnat 1 mk palsta cm
vakinaisista ilmoituksista
alennus.

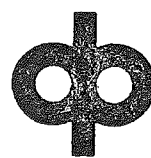
Toimituksen ja konttorin osol-
te 37370 Narva. Puhelin
931 - 734 843.

Postisiirtotili 4307 63 - 1

Pankki Vesilahden Osuuspank-
ki 37370 Narva.

Vastaava toimittaja Viljo Pu-
rontaa.

Toimituskunta Viktor Ryyppö,
Helmi Uosukainen, Matti
Riikonen, Uuno Pulakka, Ee-
ro Koppanen ja Teuvo Vis-
kari.

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSPANKKI

- JOUSTAVAN PALVELUN PANKKI -

Kaikki sähköasiat

voimme toimittaa edullisesti

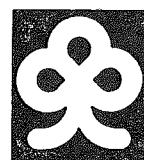
NYT SÄHKÖLÄMMITYSASENNUKSET SOPIVASTI

RAASKAN SÄHKÖLIIKE

A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIIJA

Vesilahti
Puh. 739 541

Valkeakoski
Puh. 41 810

Vesilahden Säästöpankki

auttaa - neuvoo - palvelee

**LEMPÄÄLÄN
PELTITYÖ**

OM. V. RIIKONEN

Puh. Tampere 740 886 (verstaaseen)

Suorittaa kaikkia rakennusalan pelti- ja rautatöitä
urakalla ja laskuun.